

Jaarverslag 2009

januari 2010

**Chris Moen
Wim van den Hoek
Mohamed Rabbae**

JAARVERSLAG 2009

REKENKAMERCOMMISSIE WIJDEMEREN

1. Inleiding

De rekenkamercommissie is ingesteld om vanuit een onafhankelijke positie de controlefunctie van de raad te versterken. De kerntaak van de commissie vormt het verrichten van onderzoek naar de effectiviteit en doelmatigheid van het gemeentelijk beleid en de beleidsuitvoering, alsmede het op basis van de onderzoeksbevindingen adviseren over verbeteringen.

De benoemingsperiode van vier jaar van de zittende leden van de rekenkamercommissie loopt in maart 2010 af. Dit is derhalve het vierde en laatste jaarverslag gedurende hun benoemingsperiode.

Het voorliggende verslag bevat een overzicht van de ter uitvoering van het Werkprogramma 2008-2010 (oktober 2008) verrichte werkzaamheden.

In het verslagjaar werden de volgende onderzoeksrapporten aan de gemeenteraad van Wijdemerem uitgebracht:

- rapport *Quick scan Reïntegratiebeleid gemeente Wijdemerem*, juli.
- rapport *Participatie vereist meer communicatie. DoeMee-onderzoek Communicatiebeleid en Burgerparticipatie*, augustus.

In genoemd Werkprogramma werd een terugblik op vier jaar rekenkamercommissie Wijdemerem in het vooruitzicht gesteld; in dit verslag wordt de voortgang gemeld bij de voorbereiding van dit werkstuk, dat de titel *Bij Nader Omzien* zal dragen.

Tenslotte wordt stilgestaan bij de stand van zaken bij twee nieuwe, in het Werkprogramma aangekondigde (voor)onderzoeken naar resp. Handhaving Bouwregelgeving en Beheer Openbare Ruimte.

De rekenkamercommissie heeft zich in het verslagjaar ook moeten bezighouden met de bescherming van haar eigen budget. Nadat de raad in maart reeds het budget van € 4.000 voor uitbesteding van onderzoek had geschraapt, werd in april door de raad tot een additionele bezuiniging van € 15.000, ingaande in 2010, besloten. De rekenkamercommissie was van mening dat deze budgetverlaging van €19.000 (op een budget van €32.500) tot een onwerkbaar situatie zou leiden en schortte haar werkzaamheden op, in afwachting van overleg met de fractievoorzitters. Dit overleg, dat onder voorzitterschap van de toenmalige burgemeester plaats vond, leidde tot de toezegging van de fractievoorzitters de genomen beslissing te heroverwegen. De commissie hervatte daarop haar werkzaamheden.

Tijdens de behandeling van de gemeentebegroting 2010 in november besloot de raad het budget van de rekenkamercommissie voor 2010 op €25.000 vast te stellen.

2. Afgesloten onderzoek

Project Reïntegratiebeleid

Hoe komt het werk bij de werkzoekende en hoe komt de werkzoekende bij het werk? De rekenkamercommissie heeft onderzocht op welke wijze door de gemeente Wijdmeren in de periode 2005 t/m 2007 met deze vraag werd omgegaan. De projectbeschrijving van het uit te voeren onderzoek werd in juli 2008 aan de raad gezonden. Het onderzoek werd uitgevoerd door een projectgroep uit de commissie, bestaande uit W.H. van den Hoek, projectleider, en M.Rabbae.

In juli 2009 heeft de rekenkamercommissie haar onderzoeksrapport *Quick scan Reïntegratiebeleid* aan de gemeenteraad uitgebracht. Het rapport kwam tot een gunstig oordeel over de effectiviteit van het reïntegratiebeleid.

De rekenkamercommissie stelt vast dat het beëindigen van de verplichte aanbesteding voor reïntegratie-activiteiten, het gericht inschakelen van gespecialiseerde reïntegratiebedrijven en het ruimer inschakelen van de banenjager de effectiviteit ten goede zijn gekomen.

Voor verbetering komt in aanmerking de wijze waarop de gemeente de doelen van het integratiebeleid en daarop gerichte activiteiten heeft geformuleerd. Het rapport van de rekenkamercommissie bevat daarom over dit onderwerp enkele aanbevelingen zoals het formuleren van specifiek, meetbaar en tijdgebonden doelstellingen met daarbij behorende outputindicatoren.

Door het ontbreken van een openbare landelijke standaardnorm kon de rekenkamer de efficiency van de reïntegratieactiviteiten niet beoordelen. Volstaan is met het berekenen van de gemiddelde kosten voor de inzet van instrumenten voor één persoon, die in de periode 2005-2007 een baan heeft gevonden. Deze kosten bedragen bijna € 22.000, exclusief de apparaatskosten van de gemeente Wijdmeren. Aanbevolen wordt om de raad jaarlijks inzicht te geven in alle voor rekening van de gemeente komende activiteiten van het reïntegratiebeleid.

De rekenkamercommissie constateert dat door het relatief geringe aantal uitkeringstrekkers uit hoofde van de Wet Werk en Bijstand (WWB) in Wijdmeren de belangstelling van de raad voor het reïntegratiebeleid beperkt is geweest. Zij meent dat als de verslechterende economie tot een hogere instroom van WWB'ers leidt meer aandacht van de raad voor de hand ligt.

De rekenkamercommissie gaf in augustus 2009 een presentatie van haar rapport in de raadscommissie Maatschappelijke Zaken. De commissie stemde in met de in het rapport gedane aanbevelingen.

Communicatiebeleid en burgerparticipatie

De bevolking van de gemeente Wijdmeren bestaat uit burgers die meer dan gemiddeld kritisch en betrokken zijn bij hun omgeving. Dit komt tot uitdrukking in de wens om te participeren bij de vormgeving daarvan. Reeds in haar *Communicatienota* van 2004 geeft de gemeente aan daaraan tegemoet te willen komen. “Een groeiend deel van de bevolking wil tegenwoordig ook als co-producent van beleid kunnen optreden. Dit heeft tot gevolg dat alleen communiceren (voorlichting geven) onvoldoende is geworden.”

Zoals uiteengezet in haar Werkprogramma 2008-2010 achtte de rekenkamercommissie het opportuun om aan de hand van de opgedane ervaringen een onderzoek in te stellen naar de effectiviteit van communicatie met burgers bij interactieve beleidsvorming. Daarbij geldt als centrale vraagstelling: “Wat doet de gemeente aan communicatie bij interactieve beleidsprocessen en wordt hiermee het beoogde doel bereikt?”

Het onderzoek werd in opdracht van de rekenkamercommissie Wijdmeren - in deze vertegenwoordigd door M.Rabbae en C.H. Moen - uitgevoerd door De Lokale Rekenkamer /Jacques Necker in het kader van een DoeMee-onderzoek. In exact dezelfde opzet is het onderzoek uitgevoerd in meerdere gemeenten. De uitkomsten van het onderzoek in de verschillende gemeenten worden door De Lokale Rekenkamer vergeleken in een overkoepelende notitie. Dit document onder de titel *De DoeMee bode* werd tegelijk met het rapport aan de gemeenteraad aangeboden.

In het rapport wordt inzicht gegeven in de effectiviteit van de communicatie met burgers bij beleidsvorming in Wijdmeren, waarbij door de gemeente uitdrukkelijk voor een interactieve aanpak is gekozen. Als praktijkgeval is daartoe de gang van zaken bij de reconstructie van het Noordereinde in 's- Graveland onder de loep genomen.

De rekenkamercommissie is van oordeel dat deze burgerparticipatie om een actievere en meer gestructureerde aanpak van de communicatie tussen de gemeente en burgers vraagt. Daarmee vergroot het gemeentebestuur de mogelijkheden om draagvlak te verwerven en de creativiteit van de inwoners van Wijdmeren te mobiliseren.

Het rekenkamerrapport concludeert dat het gemeentelijk communicatiebeleid niet actueel is en te weinig houvast biedt voor de uitvoering. De ambities op het vlak van burgerparticipatie zijn niet helder. Het assortiment van ingezette communicatie-instrumenten is te mager. Bij de reconstructie van het Noordereinde is er wel voldoende gecommuniceerd met de klankbordgroep maar niet met andere belanghebbenden, waardoor onvoldoende draagvlak is gecreëerd.

De rekenkamercommissie adviseert de gemeenteraad de verantwoordelijkheid te nemen voor het vaststellen van de beleidskaders voor communicatie en burgerparticipatie en van de catalogus van in te zetten instrumenten. Verder beveelt zij aan voor elk belangrijk project een communicatieplan op te stellen, dat zich niet alleen richt op actief participerende inwoners maar ook op andere

burgers. Tenslotte is het nuttig een draaiboek voor burgerparticipatie te maken, dat mede het wekken van valse verwachtingen moet voorkomen.

De commissie heeft haar rapport in de raadscommissie Bestuur en Middelen van september 2009 gepresenteerd. De commissie verzocht het college van b&w de aanbevelingen te verwerken in de in voorbereiding zijnde herziene editie van de *Communicatienota*.

3. Lopend onderzoek

Beheer openbare ruimte

Na uitvoering van een in het Werkprogramma 2008-2010 aangekondigd vooronderzoek heeft de rekenkamercommissie in augustus 2009 de **Projectbeschrijving onderzoek beheer openbare ruimte** aan de raad gezonden. De commissie licht in dit document toe dat zij om financiële redenen heeft moeten afzien van het aanvankelijke voornemen om antwoord te vinden op de vraag “in hoeverre de normen die de gemeente hanteert voor het onderhoud van de openbare ruimte overeenkomen met die van de burgers van Wijdemeren”. De beantwoording zou een professioneel uitgevoerde enquête naar opvattingen en inzichten van de inwoners vergen. De kosten van de inhuur van een extern bureau werden door de commissie prohibitief bevonden. Gekozen is voor een wat bescheidener *scope* van het onderzoek naar het onderhoud van wegen, straten & pleinen, bruggen, vijvers & sloten, groenvoorziening, speelvoorzieningen en verlichting. Als doel van het onderzoek is geformuleerd: in kaart brengen welke eisen de gemeente stelt aan de staat van onderhoud van de openbare ruimte en beoordelen of zij voldoende middelen beschikbaar maakt om het onderhoud overeenkomstig die eisen uit te voeren.

De raadscommissie Bestuur en Middelen heeft er in een overleg in oktober 2009 bij de rekenkamercommissie op aangedrongen het aspect van wensen en voorkeuren van de burgers niet naar de achtergrond te laten verdwijnen. Voorts zou de raad een rapportage - met inbegrip van de fasen van ambtelijk en bestuurlijk wederhoor - vóór 1 maart 2010 op prijs stellen.

De rekenkamercommissie heeft zich op beide punten tot de nodige inspanningen verplicht.

Handhaving bouwregelgeving

In januari 2009 heeft de rekenkamercommissie aan de raad gemeld dat het in het Werkprogramma 2008-2010 in het vooruitzicht gestelde vooronderzoek naar het handhavingsbeleid bouwregelgeving een positieve uitkomst had opgeleverd. De start van het onderzoek werd echter uitgesteld, omdat de ervaringen met de uitvoering van de beleidsnota *Zichtbare Handhaving* (november 2007) nog te beperkt waren.

Inmiddels is in oktober 2009 het Jaarverslag 2008 over de bestuursrechtelijke handhaving uit hoofde van de Woningwet en de Wet Ruimtelijke Ordening beschikbaar gekomen. Dit verslag biedt een inzicht in de feiten en cijfers waarmee het rekenkameronderzoek uit de voeten kan.

In de in december 2009 aan de raad aangeboden **Projectbeschrijving Handhaving Bouwregelgeving** is uiteengezet dat de rekenkamercommissie kiest voor een kortlopend onderzoek ("Quick Scan"). De reden hiervoor ligt bij de vele 'schuivende panelen' die zich op dit beleidsterrein vertonen door toedoen van de minister van VROM. Er zijn ontwikkelingen op til die ingrijpende gevolgen hebben voor het gemeentelijke handhavingsbeleid. Met name geldt dit voor de invoering van de Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht (WABO) - die één omgevingsvergunning creëert waarin onder meer de bouw- en de milieuvergunning opgaan - en voor het voornemen om "regionale uitvoeringsdiensten" op te richten die een prominente rol moeten gaan vervullen bij de verlening van de omgevingsvergunningen en de controle en handhaving daarvan.

Het is weinig zinvol een handhavingspraktijk inzake de bouwregelgeving diepgaand onder de loep te nemen, die op afzienbare termijn aan grondige veranderingen onderhevig is. De rekenkamercommissie bepaalt zich daarom tot een beoordeling van de wijze waarop de beleidsnota *Zichtbare Handhaving* handen en voeten heeft gekregen. Het onderzoek begint in januari 2010 en kan naar verwachting in april 2010 worden afgesloten met een rapport aan de raad.

4. Terugblik 2006-2010

Bij Nader Omzien

De rekenkamercommissie is voornemens - zie het Werkprogramma 2008-2010 - aan het einde van de benoemingsperiode terug te kijken. Naar verwachting kan begin 2010 de notitie *Bij Nader Omzien* aan de raad worden aangeboden.

In dit werkstuk wordt nagegaan wat de in de afgelopen vier jaar bereikte resultaten zijn en hoe de interactie met de gemeenteraad als verantwoordelijke voor de instelling van en de opdracht aan de rekenkamercommissie is verlopen. De commissie verbindt aan haar observaties enige adviezen aan zowel de raad als de rekenkamercommissie zelve.

5. Financiën

Overzicht uitgaven 2009

	Begroot	Werkelijk
Vergoeding leden	20.800	20.748
Reis- en verblijfkosten	1.100	1.000
Kosten secretariaat	6.100	6.100
Externe inhuur	4.000	4.000
Overige kosten	500	381
TOTAAL	32.500	32.229

6. Relevante documenten

- *Werkprogramma 2008-2010 Rekenkamercommissie*, oktober 2008
- Brief inzake vooronderzoek *Handhaving Bouwregelgeving*, januari 2009.
- Rapport *Quick-scan Reïntegratiebeleid*, juli 2009.
- Rapport *Participatie vereist meer communicatie. DoeMee-onderzoek Communicatiebeleid en Burgerparticipatie*, augustus 2009.
- Projectbeschrijving *Onderzoek Beheer Openbare Ruimte*, augustus 2009.
- Projectbeschrijving *Onderzoek Handhaving Bouwregelgeving*, december 2009.

Januari 2010

Rekenkamercommissie Wijdemeren
Chris Moen, voorzitter
Wim van den Hoek
Mohamed Rabbae

BIJLAGE: Lijst overige betrekkingen leden rekenkamercommissie

**LIJST MET OVERIGE BETREKKINGEN LEDEN
REKENKAMERCOMMISSIE WIJDEMEREN
Conform artikel 16 reglement van orde rekenkamercommissie**

C.H. Moen:

Voorzitter Rekenkamercommissie Bunschoten

W. H. van den Hoek:

Voorzitter Rekenkamercommissie Kampen

Lid Rekenkamers Bloemendaal/Castricum/Langedijk en Noordwijk

Consultant bij VDH CONSULT te Heemstede

Vice-voorzitter Afdeling CDA Noord-Holland

M. Rabbae:

Voorzitter ECHO-Expertisecentrum Allochtonen Hoger Onderwijs

Lid Initiatiefgroep 'Eén land, één samenleving'

Voorzitter Landelijk Marokkanenberaad